

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Jens ved Moselandingen

Citation: Aakjær, Jeppe: "Jens ved Moselandingen", i Aakjær, Jeppe: *Artikler og Taler. - 1919*, Gyldendal, 1918-19, s. 120. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer04tom-shoot-workid55800/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Artikler og Taler. - 1919

JENS VED MOSELANDINGEN.

22. Juni 1903.

Jens bor ude ved Mosen med Pors og Rævlingris rundt om sin Hytte. Han er gift, det er Jens, og hans Kone er et stærktlemmet, tungtrædende Fruentimmer, der siger „Fanden slaa mig“, naar hun bliver vred, og i sine unge Dage kunde hun holde det stærkeste Mandfolk i strakt Arm ud fra sig. Maren er noget af et Geni; thi uafhængig af Christoffer Hage og andre store Finansoperatører har hun udviklet en Teori, efter hvilken hun kan faa en hel Husstand til at leve for 200 Kr. om Aaret. Mere kan hendes og Mandens besværlige Liv og Lønnet ikke kaste af sig, tilføds for en 16 Timers Arbejdsdag. I ældre Tider arbejdede Jens som Daglejer paa den nærliggende Herregaard; der gaar endnu en lönlig Sti fra Jens' Hytte ud gennem Lyngen hen over Bakkerne og ind over Herremandens sivgroede Jorder til Herresædet, der ligger bredt og hvidkalket midt i Guds Natur med Taarn og Fløje og synes at raabe ud over de lave Hytter: Kommer til mig alle I, som arbejder og ere besværede, og jeg vil give jer — fire Mark om Dagen.

Jens' tunge Træsko sled i Fortiden denne Sti dybere og dybere; men Jens er ikke videre oppositionel anlagt, for ellers vilde han undertiden have standset paa den Sti og filosoferet over, hvad Mening der nu var i den Ting, at den fede Herregaardsjord for en stor Del laa hen i Pors og Sivbuske, mens han og de andre Daglejere trængtes helt ud til Randen af Mosen, hvor det stride Sand laa og grinede hvidt langs Skrænterne som for at haane de fattige Ejeres mislykkede Forsøg paa at faa noget til at gro i det.

Nu slider Jens kun sjældent Stien, han er forlængst bleven for gammel til at bøje til Herremandens Markstykker; nu driver han om paa Hedebakkerne og plukker Rævling, som han binder i Limer og afhænder til Bønderne for 20 Øre Stykket. Jeg besøgte Jens forleden og fik mig ved den Lejlighed et Kursus i Nøjsomhed. Han sad midt i en Rævlingbunke, og hele hans Hytte var paa alle Ender og Kanter omhængt med Rævlingkoste, der skulde „vejres“.

Den, der ikke selv har set det, kan ikke gjøre sig nogen Forestilling om den Fattigdom, der hersker i et saadant

Hus. Maren havde baaret alle deres Ejendele, smaat og stort, ud i Solen, før at det „kunde dampes af“, som hun sagde. Der laa det nu og vidnede om menneskelig Nød og Elendighed, Gangklæder, der bare var en Las, Dynevaar, der stank af Mug og Ælde og ikke ejede en eneste af de oprindelige Farver. „Det er jo ikke til at begaa sig for Lopper paa disse Sommerdage,“ klagede Maren, „saa én maa jo have det ud en Gang imellem.“

Skjant Marens Mand var Kostefabrikant, saa det ikke ud til, at Maren havde meget tilovers for dette Redskab, for Gulvet flød med Sengohalm og andet Røgeise. Alkoven var et sort Hul op mod den ene Væg. Der var kun een Stol i Huset, saa de to Ægtefolk maatte byttes til at sidde ned.

Jeg bad om en Drik Vand; Konen greb en afskallet Kop paa Bordet, sænkede den ned i en Spand ved Køkkellovnen og bød mig; det smagte af Tørv og Tudsesspyt, saa jeg maatte levere den stille tilbage.

Jens indviede mig i sit Haandværks Mysterier, fortalte mig vidtøstigt, hvorledes han fandt Risene, førte dem hjem, vejrede dem og bandt dem i Høbe.

„Og hvor mange Koste kan du saa lave om Dagen,“ spurgte jeg.

„Femt, naar der ellers er Held ved det,“ svarede han.

„Det er 1 Kr. om Dagen paa egen Kost; Det er ikke noget fedt Haandværk,“ sagde jeg.

„Aa, det var ingen Sag, naar en altid kunde have en Krone om Dagen, men om Vinteren er der jo ikke noget at gjøre med Limerne.“

„Men hvoraf lever I da?“

„Ja, vi faar jo 60 Kr. i Alderdomsunderstøttelse,“ svarede Jens. „Det hjælper jo hver Krumme.“

Jeg vilde yderligere have udspurgt det nøjsomme Par, men paa een Gang udbryder Maren, imens hun styrter ud ad Døren: „Saa skulde da ogsaa Fanden slaa din forbandede Hund.“ Disse hjertelige Ord var henvendt til en Kæter, der ledsagede en forbi passerende, og som var bleven lokket af den mystiske Duft i Marens udbredte Dynevaar.

Lidt efter forlod jeg Hytten i dybe Tanker over Begrebet „Nøjsomhed“.